

Aan de gemeenteraad

Nummer : 11IN005896

1. Vermelding onderwerp en beslispunten

Vaststelling startnotitie klimaat- en duurzaamheidsbeleid

2. Doel van het raadsvoorstel en samenvatting

In het document zijn op diverse taakvelden in het kader van klimaat en duurzaamheidsbeleidsdoelstellingen beschreven, waaruit acties voortkomen, die op de schaal van de gemeente Eijsden-Margraten opgepakt kunnen worden. Doel van het raadsvoorstel is het creëren van bestuurlijk draagvlak voor de uitvoering van het opgenomen beleid op het gebied van klimaat en duurzaamheid.

3. Inleiding

Duurzame ontwikkeling staat de laatste jaren volop in de belangstelling, zowel nationaal alsook internationaal. Er bestaat een voortdurende spanning tussen ecologische, economische en sociale belangen. Uitputting van natuurlijke voorraden, aantasting van ecosystemen, afname van biodiversiteit en klimaatverandering leiden tot een noodzaak om te komen tot duurzame ontwikkeling. Dit noopt tot een omslag in ons productie- en consumptiepatroon. Er dient sprake te zijn van een samenhang en balans tussen de ecologische, sociale en economische belangen. Daarbij dient tevens rekening gehouden te worden met de gevolgen daarvan elders en op langere termijn.

Het moge duidelijk zijn dat duurzame ontwikkeling niet alleen een aangelegenheid op nationaal/internationaal niveau vormt. Ook op gemeentelijk niveau dient hieraan een bijdrage verleend te worden.

4. Relatie met bestaand beleid, beleidsvisie en kaderstelling

Op 22 maart 2011 stelde de raad het raadsprogramma 2011-2014 vast. Dit programma was de nadere uitwerking van het coalitieprogramma 2011-2014, waarin een van de kernthema's "vitaliteit en duurzaamheid", zowel op zich en in hun samenhang met andere thema's, is. Onder het programma "Volksgezondheid en milieu/duurzaamheid" wordt duurzaamheid als leidraad van beleid en handelen opgevoerd, hetgeen betekent dat bij elke beslissing of handeling mens, aarde en economie worden afgewogen. Daarmee wil de raad bereiken dat er nieuwe impulsen gegeven worden aan duurzaam bouwen en aan projecten om het energiegebruik terug te dringen. Tevens wil men de CO₂-uitstoot "conform de doelstellingen" terugdringen, waarbij de gemeente zelf een voorbeeldfunctie vervult.

Met het oog op deze doelstelling zijn enkele acties geformuleerd:

- een duurzaam natuur- en landschapsbeleid;
- duurzaam bouwen door gericht bestemmen, concentratie van bouwactiviteiten en het stimuleren van energiebesparende projecten;
- met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte wordt de verlichting op energiezuinige wijze verbeterd, daarbij rekening houdend met milieubeschermende

- maatregelen, behoud danwel verbeteren van flora/fauna en minimaliseren van lichtvervuiling; uitgangspunt is "licht waar het moet, duister waar het kan";
- uitgangspunt is geen verlichting meer in het buitengebied;
- een aanspreekpunt voor duurzaamheid in de gemeente;
- bij alle nieuwe initiatieven en eigen projecten wordt het goede voorbeeld gegeven mits er sprake is van een acceptabele balans tussen investering en milieurendement.

5. **Motivering van het voorstel en de kaders, die de Raad ter zake zou kunnen hanteren**

Op een groot aantal beleidsvelden wordt binnen de mogelijkheden van de gemeenteschaal invulling gegeven aan het aspect duurzaamheid. Op een aantal zijn er verbeteringen door te voeren. In bijgaand aan te treffen beleidsnotitie hebben wij een en ander in beeld gebracht. Het betreft een integraal beleidsdocument, waarbij de huidige situatie alsmede voorgestelde acties op diverse beleidsvelden voor de komende jaren zijn weergegeven. Bij de geformuleerde doelstellingen is tevens gehouden met de beperkte financiële middelen.
6. **Financiële en personele aspecten**

In de meerjarenbegroting is een bedrag van € 25.000,--/jaar opgenomen voor "duurzaam bouwen. Voor wat betreft de in de notitie opgenomen acties is het uitgangspunt dat deze, voor zover betrekking hebbend op de directe kosten, budgettair neutraal plaats vinden. Te allen tijde resteren echter een aantal acties, die niet zonder financiële middelen opgepakt kunnen worden. Dit bedrag wensen wij in te zetten voor de afname van diensten door externe bedrijven/bureau's, nodig voor de uitvoering van enkele in de beleidsnotitie opgenomen acties. Opgemerkt wordt dat het bedrag van € 25.000,-- een geringe post vormt, die noopt tot een gedegen afweging. Gelijktijdig vormt deze beperking de uitdaging om een gedegen duurzaamheidsbeleid op te pakken en uit te voeren.
7. **Planning, uitvoering en evaluatie**

In de conceptnotitie is aangegeven voor welk jaar de uitvoering van acties gepland is. In de jaarlijks op te stellen gemeenterekening en milieuverslag zal de voortgang van de geplande activiteiten verantwoord worden.

8.

Communicatie

In zijn vergadering van 14 februari 2012 heeft de raad besloten om in het kader van de Inspraakverordening gemeente Eijsden-Margraten 2011 inspraak te verlenen bij de voorbereiding van het gemeentelijk klimaat- en duurzaamheidsbeleid. In dat kader heeft een concept van het raadsvoorstel tezamen met een concept van de beleidsnotitie overeenkomstig Afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht met ingang van 29 februari 2012 gedurende zes weken tijdens de openingstijden van het gemeentehuis aan de balie ter inzage gelegen. Tijdens deze periode konden belanghebbenden naar keuze mondeling danwel schriftelijk zienswijzen op het concept van de beleidsnotitie indienen. Bij schrijven van 23 februari 2012 werden de leden van de commissie Grondgebiedzaken en de raad nadrukkelijk uitgenodigd om binnen deze periode een zienswijze in te dienen. Van deze inspraakmogelijkheid, waarvan een verslag werd opgesteld, werd gebruik gemaakt door partij PvdA-D66-GroenLinks. Door deze partij werd op 4 april 2012 een schriftelijke reactie ingediend. Onderstaand zijn de zienswijzen alsook ons standpunt daarop samengevat weergegeven.

- Opmerking 1: de in de notitie weergegeven doelstellingen konden meer SMART zijn weergegeven;
- standpunt: Er zal rekening gehouden moeten worden met de beperkte financiële middelen die voorhanden zijn om duurzaamheid invulling te geven. Een groot aantal zaken worden concreet weergegeven, waarbij de jaarlijks vast te stellen milieuprogramma alsook –verslag primair de ijkpunten zullen zijn waarop kan worden beoordeeld in hoeverre doelstellingen al dan niet zijn gehaald. Een aantal zaken kan echter niet bij voorbaat concreet uitgesproken worden omdat daarvoor eerst inzicht dient te bestaan in de gevolgen. Teneinde enigszins aan de gemaakte opmerking tegemoet te komen is de beleidsnotitie thans voorzien van een separaat actieoverzicht per kalenderjaar.
- Opmerking 2:Wie promoot de uitvoering van energiescans en op welke wijze?
- Standpunt: Het promoten van de uitvoering van energiescans zien wij vooral als een taak, die in het kader van de voorlichting uitgevoerd dient te worden. Immers, de wetgever heeft al een groot aantal regels hierover vastgesteld. Wij plaatsen sinds geruime tijd wekelijks een artikel over duurzaamheid in de huis-aan-huis bladen. In dat kader wordt er tevens aandacht besteed aan energielabels. Ook op de gemeentelijke website wordt aandacht besteed aan deze aangelegenheid.
- Opmerking 3: Er dient op het gebied van duurzaam bouwen actief beleid uitgevoerd te worden met duidelijke meetpunten.
- Standpunt: Op het gebied van duurzaam bouwen hebben we te maken met Rijksregelgeving, die wij in acht dienen te nemen bij de toetsing van bouwplannen. Denk hierbij vooral aan het Bouwbesluit. Verder hebben we nog steeds te maken met het uit 2002 daterend convenant "Duurzaam bouwen" van het gewest Maastricht en Mergelland. Van de in wetgeving opgenomen bepalingen kunnen wij niet afwijken. Slechts voor zover het eigen plannen betreft kunnen we verder gaan.. Wat wij wel kunnen is wijzen op regelgeving die nog gaat komen, waarbij geadviseerd wordt om daarop te anticiperen. Denk hierbij aan de verwachte verdere aanscherping van de EPC-norm in 2015 naar 0,4 of de aangekondigde verplichting in 2020 voor nieuwbouw om deze energieneutraal uit te voeren.
- Opmerking 4: Er dienen zo veel mogelijk oplaadpunten voor elektrische auto's, scootmobiel en –fietsen gerealiseerd te worden, waarbij een goede spreiding in acht wordt genomen.
- Standpunt: Dit standpunt wordt volledig gedeeld. Wij hebben inmiddels besloten om een oplaadpunt voor elektrische auto's te realiseren in de kernen Eijsden, Gronsveld en St. Geertruid. In de kernen Margraten en Cadier en Keer bevindt zich reeds een aansluitpunt.
- Opmerking 5: Is het mogelijk om een kleinschalige schaapskudde flexibel in te zetten in het kader van ecologisch maai-beheer. Verder wordt gevraagd naar de mogelijkheden om minder frequent te maaien.
- Standpunt: Waar dit mogelijk is worden schaapskuddes ingezet. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de regenwaterbuffer Aan de Fremme en het onbebouwde deel van het bestemmingsplan Karreweg. Voorafgaande aan het maaien van de wegbermen vindt jaarlijks een ecologische scan plaats. Daarbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van bijzondere planten of broedende vogels. Als gevolg van deze scan wordt het maai-bestek al dan niet aangepast. Voor wat betreft de maai-frequentie wordt een berm twee maal per jaar gemaaid indien daarvoor uit

verkeerskundig oogpunt aanleiding is. Indien zulks niet het geval is wordt slechts een deel van de berm gemaaid. Alle bermen worden tenminste een maal per jaar gemaaid. Dit beleid wensen wij voort te zetten.

- Opmerking 6: het college wordt opgeroepen om voorlichting te geven over duurzaam inkopen zodat dit standaardregel wordt.
- Standpunt: Hiermee zal rekening worden gehouden. Momenteel worden voorbereidingen getroffen om het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingenbeleid te actualiseren. Na vaststelling van het nieuwe beleid zal het personeel uitgebreid geïnformeerd worden.
- Opmerking 7: Kleine, gemakkelijke, mogelijkheden om het gemeentelijke energiegebruik te verminderen, zoals het gebruik van energiezuinige lampen en het inzetten van de energiezuinige stand van computers, worden in het document gemist.
- Standpunt: Daar waar mogelijk worden al energiezuinige maatregelen getroffen. In het gemeentehuis kunnen niet meer veel energiebesparingen worden gerealiseerd. Computers dienen bij beëindiging van de werkdag geheel afgesloten te worden. Alle toegangsdeuren tot kantoren zijn voorzien van stickers, aangevende dat het licht gedoofd dient te worden bij het verlaten van de ruimte. De verlichting vindt plaats met behulp van energiezuinige TL-lampen. Bij de verbouwing van het gemeentehuis wordt dit zodanig uitgevoerd dat het meest energiezuinige label (A) hieraan wordt verbonden. De monitors van de computers zijn zodanig afgesteld dat deze in een soort slaapstand vallen indien gedurende een periode van 15 minuten geen gebruik daarvan is gemaakt. Aan het einde van de werkdag worden de meeste computers door de medewerkers uit gezet. Na de verbouwing van het gemeentehuis zullen wij tbv het personeel inforegels opstellen, gericht op het zo veel mogelijk voorkomen van energieverlies.
- Opmerking 8: Er wordt geen aandacht besteed aan de inzet van energiezuinige dienstauto's voor het werkverkeer van werknemers?
- Standpunt: Hieraan wordt wel aandacht besteed. Een van de actiepunten onder de rubriek "Gemeentelijk wagenpark" betreft onderzoek naar de mogelijkheid van de inzet van energiezuinige dienstauto's. Afhankelijk van het moment van vaststelling van het beleid is dit gepland voor 2012 of 2013.
- Opmerking 9: Waarom wordt carpoolen in het kader van woon-/werkverkeer niet gestimuleerd? Tevens wordt niets teruggevonden over telewerken.
- Standpunt: De reiskostenvergoeding woon-werkverkeer is een onderhandelingsresultaat voortvloeiende uit de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden van beide voormalige gemeenten. Voor deze reiskostenvergoeding is gekozen vanwege een aantal redenen:
De reiskostenvergoeding bestond als onderdeel van het cafetariamodel al in beide gemeenten. Door middel van het fiscaliseren van bijvoorbeeld vakantiegeld, eindejaarsuitkering of, expliciet voor ambtenaren van de gemeente Margraten, het persoonsgebonden budget, konden onze werknemers deze bruto looncomponenten omzetten in een netto reiskostenvergoeding. Dat leverde een financieel voordeel op van 40-50% meer netto in vergelijking met het bruto uitbetalen van deze componenten. Financieel zeer aantrekkelijk, waardoor vrijwel iedere medewerker hiervan gebruik maakte.
Vanuit arbeidsmarktperspectief zijn er twee redenen voor deze vorm van vergoeding: ten eerste de reeds genoemde fiscale voordelen, werknemers kijken niet in de laatste plaats naar de arbeidsvoorwaarden om in dienst te treden of te blijven bij een werkgever. Navraag bij de VNG leert dat zij schatten dat ca. 50% van de gemeenten in Nederland deze vorm van reiskostenvergoeding hanteren. In het bedrijfsleven is dit bijna standaard.
Ten tweede verschaft ons deze reiskostenvergoeding een concurrentievoordeel in de regio, aangezien naast Vaals alleen de gemeente Eijsden-Margraten deze vorm van reiskostenvergoeding hanteert. Hiermee beschikken we over onderscheidende arbeidsvoorwaarden. Hierbij is duurzaamheid overwogen. Het alternatief - openbaar vervoer - stimuleren is geen reële optie gebleken. Het is niet meer reëel om te veronderstellen dat ambtenaren uit de eigen gemeente kunnen worden geworven. Met name specialisten wonen als het ware steeds meer buiten de regio. Dat betekent niet alleen dat deze medewerkers meer onkosten maken, maar dat betekent ook langere reistijden, zeker gezien de ligging en het bijzondere plattelandskarakter van onze gemeente. Openbaar vervoer is niet efficiënt genoeg

georganiseerd. Het stimuleren van openbaar vervoer door middel van de afschaffing van de reiskostenvergoeding, betekent voor veel medewerkers de keuze tussen lange reistijden met het openbaar vervoer, maar wel vergoed en veel kortere reistijden op eigen kosten. In overleg met het Georganiseerd Overleg is overeengekomen dat duurzaamheid niet in evenwicht is tot het financiële perspectief voor de ambtenaar als de fors toegenomen reistijden. Ten tijde van de onderhandelingen was nog geen politieke duidelijkheid over telewerken (wetsvoorstel van Groen Links / CDA) over telewerken. Daarom is niet expliciet de koppeling gemaakt met reiskostenvergoeding. Wel liggen er inmiddels richtlijnen voor onze eigen gemeente die het telewerken stimuleren, reguleren en faciliteren. Voor wat betreft het stimuleren van carpoolen in relatie met (de hoogte van) de reiskostenvergoeding nemen wij de suggestie mee in de evaluatie van de arbeidsvoorwaarden met het Georganiseerd Overleg resp. de vakbonden. Overigens zijn plannen bekendgemaakt die deel uit maken van het begrotingsakkoord, waarbij de onbelaste reiskostenvergoeding wordt afgeschaft. Het is nog te vroeg om in te schatten wat dit concreet betekent.

- Opmerking 10: Onder de rubriek "voorlichting en communicatie" wordt inhoudelijk alleen gesproken over voorlichting.
- Standpunt: Met u zijn wij van mening dat bij de totstandkoming van beleid of acties betrokkenheid nodig is in de vorm van communicatie. Hieraan trachten wij dan ook zo veel als mogelijk invulling te geven zonder dit tot zelfstandige doelstelling te maken. Ter illustratie zijn wij verwijzen naar de rubrieken "ecologisch maaibeheer", waarbij gesteld wordt dat bij nieuw beleid Veilig Verkeer Nederland en natuurverenigingen betrokken zullen worden. Tevens wijzen wij op de rubriek "Duurzaamheid via natuur- en milieueducatie", waarbij regulier overleg met basisscholen en natuurverenigingen. In de rubriek "duurzaam inkoopbeleid" wordt in het document aangegeven dat met betrekking tot het inkoopbeleid getracht wordt om afstemming te bereiken met omliggende gemeenten. Tenslotte wordt opgemerkt dat met het oog op de inhoud van het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid bewust gekozen is voor een brede participatie bij de totstandkoming door de Inspraakverordening van toepassing te verklaren. Het feit dat in de rubriek "voorlichting en communicatie" niet expliciet gesproken wordt over communicatie wil dan ook niet zeggen dat dit aspect niet aan de orde komt.
- Opmerking 11: Wie volgt de ontwikkelingen op het gebied van de financiering van acties en projecten in het kader van duurzaamheid en brengt dit in beeld bij partijen.
- Standpunt: Het kostenaspect en de financiering daarvan vormt een belangrijk element bij het treffen van bepaalde acties in het kader van duurzaamheid. Het is niet altijd duidelijk of en welke financieringsmogelijkheden er bij de overheid voorhanden zijn en hoe lang dat deze voorhanden zijn. Wij willen ontwikkelingen op het gebied van financieringsbronnen trachten te volgen en hiervan vooral via de voorlichting een terugkoppeling doen. Welke partijen relevant zijn hangt af van de regelingen. Als voorbeeld wijzen we op het in voorbereiding zijnde Energiefonds van en voor de provincie Limburg. Dit kent meerdere partijen. Naast particulieren moet gedacht worden aan bedrijven, scholen, woningcorporaties.

Overigens werden geen zienswijzen ingediend.

In haar vergadering van 5 juni 2012 heeft de commissie Grondgebiedzaken de notitie behandeld. Hoewel een aantal leden van mening was dat het gemeentelijk ambitieniveau in het document aan de lage kant is en een aantal geformuleerde taken meer SMART beschreven zouden kunnen worden werd uiteindelijk geadviseerd om de beleidsnotitie aan te merken als een startnotitie. Daarmee wordt een aanvang gemaakt met het vormgeven van het gemeentelijk beleid op het gebied van klimaat en duurzaamheid doch dit beleid dient gaandeweg verder ontwikkeld te worden. Wellicht ten overvloede wordt benadrukt dat het ambitieniveau mede afhankelijk is van de (financiële) mogelijkheden en beperkingen, waarmee we te maken hebben.

Burgemeester en wethouders van Eijsden-Margraten,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. H.J.M. van Dijk D.A.M. Akkermans

**gemeente
eijsden-margraten**

RAADSBSLUIT

De Raad van de gemeente Eijsden-Margraten;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;
gelet op het advies van de raadscommissie Grondgebiedzaken;
mede gelet op het bepaalde in artikel 108 Gemeentewet;

besluit :

- a. notitie klimaat- en duurzaamheidsbeleid in Eijsden-Margraten vast te stellen als startnotitie, waarin het gemeentelijk beleid op het gebied van klimaat en duurzaamheid wordt weergegeven
- b. te bepalen dat dit beleid gaandeweg verder ontwikkeld c.q. uitgediept dient te worden.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 14 juni 2012

De griffier,

Mr. M.G.A.J.T. Verbeet

De voorzitter,

D.A.M. Akkermans